

	<p>Object: Vízszintszabályozó műtárgy zsaluzása (Kis-Balaton védőrendszer)</p> <p>Museum: Magyar Környezetvédelmi és Vízügyi Múzeum - Duna Múzeum Kölcsey u. 2. 2500 Esztergom +36 33 500 250 info@dunamuzeum.hu</p> <p>Collection: Történeti Képgyűjtemény</p> <p>Inventory number: DM_TK_24.1102.7</p>
--	--

Description

Fotó a "Kis-Balaton védőrendszer I. ütem építési munkái" című fotóalbumból.

A XVIII. század végéig nem tettek különbséget a Balaton és a Kis-Balaton között, a mai, tágabb értelemben vett Kis-Balaton a Balatonhoz számították. A Balaton átlagos vízmélysége és térfogata a XVIII. század vége óta a felére csökkent. Ebben nagy szerepe volt az 1863-ban megépített Sió-zsilipnek és a Balaton déli partján futó vasútvonal miatt végzett szabályozási munkáknak. Ezek eredményeként a Kis-Balaton magasabban fekvő részei szárazra kerültek, a terület vízborítást csak a Zala árvizeikor kapott. Az 1920-as években a Zala árvízvédelmi töltéseivel gyakorlatilag a folyó árvizeit is kizárták a Kis-Balatonból. Ezt követően a csatornarendszer kialakításával megkísérelték a talajvízszintet csökkenteni, illetve szabályozni annak érdekében, hogy a területen mezőgazdasági tevékenységet lehessen folytatni. Ezek a munkálatok az 1960-as évekig tartottak, eredményre azonban nem vezettek.

A vízterület fontos szerepet játszott abban, hogy a Zala lerakja hordalékát és szerves anyag tartalmát, mielőtt a Balatonba ömlik. A szabályozási folyamatok miatt a XX. század közepére a Kis-Balaton fokozatosan elvesztette szűrő funkcióját, aminek a Balaton fokozott és gyors vízminőség romlása lett a következménye, mivel a Zala már nem a Kis-Balaton mocsaras térségében, hanem a Keszthelyi-öbölben rakta le hordalékát, ami az öböl sajátos áramlási viszonyai miatt nagyrészt ott is maradt. Mindeközben a mezőgazdasági termelés növekedése miatt fokozódott a területen a kémiai és biológiai szennyezés, kibocsátás.

Az ökológiai katasztrófa elkerülésének érdekében az 1970-es években a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság kidolgozott egy tervet a „Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer” kiépítésére, ami a Kis-Balaton újbóli mesterséges elárasztását, a mocsárvilág rehabilitációját foglalta magában. Alap gondolata az volt, hogy a hajdan öbölként, illetve mocsárként létezett Zala-völgy ismételt elárasztásával kialakuló mocsaras-nádas terület a Zalán érkező tápanyagokat feldolgozza. A világon egyedülálló vízvédelmi rendszerrel az

eddig a Balatonban – főleg a Keszthelyi-öbölben – lejátszódó folyamatokat a Balaton elé, a Zala alsó szakaszán kialakítandó vízvédelmi rendszer területére helyezük át. Ez a megoldás a mintegy 200 évvel ezelőtti, természetes állapothoz hasonlító viszonyokat állít elő.

A munka két ütemben valósult meg: az első ütem, az 1870 hektár területű Hídvégi tó kialakítása 1985-re, a második ütem, a 5000 hektáros Fenéki tó elárasztása lényegében a 2000-es évek közepére készült el. A területen komoly védőgát és átemelő-rendszer valósult meg. A Zala vize tervezett módon kanyarog végig a területen.

Basic data

Material/Technique:

Papír / fotó

Measurements:

h: 14,7 cm, sz: 9,6 cm; Album mérete: h: 22,5 cm, sz: 15,9 cm

Events

Created	When	1980s
	Who	
	Where	
[Relationship to location]	When	
	Who	
	Where	Kis-Balaton

Keywords

- Photograph album
- történeti